

SPANSK FAGDIDAKTIKK MED VEKT PÅ MUNTLLIG OG DIGITAL KOMPETANSE

María José Sánchez Olsen¹
Institutt for fremmedspråk, HF
Universitetet i Bergen

Fagdidaktikk i spansk er et emne som er utviklet med særlig tanke på nyutdannede spansklærere, men som også vil være nyttig for andre som ønsker faglig påfyll. Kurset tar for seg sentrale språkdidaktiske problemstillinger med fokus på hvordan læreplanens kompetansemål for 2. fremmedspråk kan gjennomføres praktisk i undervisningen. Kurset legger særskilt vekt på utvikling av muntlige og digitale ferdigheter. Et kort studieopphold i Spania inngår i emnet.

Kurset tar teoretisk utgangspunkt i sentrale pensumtekster, men legger vekt på en praktisk tilnærming. Konkrete oppgaver knyttet til læreplanens kompetansemål utgjør en stor del av studiet. På denne måten vil studentene tilegne seg en "verktøykasse" av muntlige og digitale aktiviteter som kan brukes i egen undervisning. Et viktig element i kurset er refleksjon over egne og andres undervisningsopplegg. Studentenes egen undervisningserfaring trekkes inn som en verdifull ressurs i arbeidet med språkdidaktiske problemstillinger.

Studiet består av fire målområder:

- Språkutvikling
- Kommunikasjon
- Bruk av IKT i undervisningen
- Planlegging, gjennomføring og vurdering av språkopplæringen i forhold til LK 06

Gjennom studiet får studentene et visst innsyn i teorier om språklæring og sentrale språkdidaktiske problemstillinger. Studentene utvikler evnen til å planlegge undervisningen i forhold til læreplanen og ulike læringsmåter hos elevene. Videre videreutvikler studentene sin muntlige kompetanse for å stimulere til økt bruk av målspråket i egen undervisning. Studentene skal også utvikle sin pedagogiske,

¹ **María Sánchez Olsen** er cand.phil fra Universidad de Murcia, University of Salford og Universitetet i Bergen. Hun har jobbet som språklærer i videregående skole siden 1989, og som universitetslektor i spansk språkdidaktikk siden 1999. Hun er interessert i bruken av IKT i fremmedspråkopplæring, vurdering av læring for læring og utvikling av bedre vurderingsformer. De tre siste årene er hun blitt engasjert i mentorering av nye lærere i skolen (Bedre Skole 2009). Hun er nestleder i ANPE og nestleder i FAU fremmedspråk i Hordaland Fylkeskommune. Hun var også medlem i ekspertgruppen for innføring av språkpermen i Norge. E-post: maria.olsen@if.uib.no.

digitale kompetanse slik at de i større grad kan integrere IKT som en del av egen undervisning.

Særs viktig er det å planlegge undervisningen ut i fra kompetansemålene for faget i læreplanen. Sentralt i emnet er spørsmål knyttet til elevene sin kompetanseutvikling i spansk og til utvikling av fagdidaktisk refleksjon og handling. Et grunnleggende spørsmål er hvordan spanskfaglig kunnskap kan utvikles og relateres til det å være spansklærer. Særs viktig er det å utvikle forståelse for hvordan egen språkkompetanse, innsikt i språket og innsikt i egne læringsprosesser, kan være bidrag i arbeidet med å legge til rette for elevene sin språklæring.

Studiet vil bestå av tre hovedkomponenter:

1. Praktiske oppgaver knyttet til læreplanens kompetansemål for 2. fremmedspråk i læreplanen (nivå 1) som vil fremme muntlig produksjon og interaksjon, samt en del praktiske målrettede øvelser for å utvikle digital kompetanse hos deltakerne (en verktøykasse for bruk i undervisningen, blant annet web 2.0 kommunikasjonsverktøy).
2. Didaktikk (refleksjon over egne og andres undervisningsopplegg, samt over metode)
3. Opphold i Spania (der studentene "skygger" en spansk lærer i en uke "og deltar i konversasjonstimer) + 1 uke, der en spansk lærer "skygger" den norske studenten på egen skole.

Studiet er organisert slik at man har noen temabaserte forelesninger på nett. Disse temaene skal prøves ut som undervisningsopplegg i klasserommet. Deretter skal studentene holde en muntlig presentasjon av undervisningsopplegget i kollokviegrupper på nett (spontan interaksjon).

Gjennom studiet skal studentene utvikle språklige ferdigheter (muntlig produksjon og spontan samhandling) og pedagogisk, digital kompetanse (hvordan finne, bruke og lage digitale undervisningsopplegg).

Studenten skal utvikle innsikt i kultur- og skolelivet til spanskfaget gjennom oppholdet i Spania. De skal sette seg inn i teorier om språklæring og kunne ta stilling til disse i arbeidet med elevene sin læring i spansk. De skal være i stand til å undersøke elever sin spansklæring og vilkår for spansklæring i skolen. Studentene skal utvikle evne til å planlegge og til å legge til rette for spansklæring i forhold til nasjonale læreplaner og ulike læringsmåter hos elever, samt å kunne vurdere elevenes arbeid. Studentene skal utvikle evne til å veilede elevene i deres læring og

utvikle elevenes innsikt i egen læring i forhold til muntlig aktiviteter og digital kompetanse. Fagdidaktikken skal både relateres til praksis og til fagstudiet.

Undervisningen omfatter:

- 10 nettbaserte forelesninger
- 10 nettbaserte gruppetimer med lærer
- 2 samlinger (workshops)
- et kort studieopphold i Spania

En nettbasert, audiovisuell læringsplattform vil bli benyttet til undervisningen i forelesninger og grupper. Temaer som introduseres i forelesningstimene, blir startpunkt for studentarbeidet i gruppetimene. I disse timene får studentene tilbakemelding på arbeidene sine fra medstudenter og veiledning av lærer. De to samlingene er forbeholdt arbeid med muntlige og digitale ferdigheter. Studentene skal presentere ett av de obligatoriske arbeidskravene og delta i praktiske/muntlige aktiviteter.

IKT tas i bruk for å skape nye arenaer for samarbeid og utveksling av tekster. Det blir stilt krav til studentene om dokumentasjon og/eller fremlegging av eget arbeid i klasserommet. Studentene får tilbakemelding på arbeidene sine fra medstudenter og veiledning av lærere.

Studentene er ute i praksis inntil fem dager i en uke i utlandet og får i tillegg konversasjonstimer om ettermiddagen. Dette innebærer at studentene "skygger" en spansk lærer på ungdomsskole- eller videregående skolenivå, og at de har spansktimer i muntlig interaksjon og produksjon, tilpasset eget språklig nivå. I tillegg kan studenten oppleve spansk familie-, mat-, og festkultur, samt severdigheter. UiB skaffer familier til alle deltakerne.

For å kunne gå opp til vurdering i spansk fagdidaktikk, må studentene ha gjennomført to obligatoriske arbeidskrav innen fastsette tidsfrister: En refleksjonsoppgave fra oppholdet i Spania omkring metode, samt en Photo Story om skolelivet. I tillegg må studentene presentere diverse undervisningsopplegg og delta aktivt i gruppetimene.

Det skal også være innlevering av en skriftlig oppgave, der det utarbeides et eget undervisningsopplegg som planlegges, gjennomføres i klasserommet og vurderes. Denne oppgaven må være bestått for å kunne gå opp til muntlig eksamen.

Presentación en PowerPoint presentada en el congreso

Nettdidaktikk

Muntlig kompetanse, digital kompetanse og praksis i utlandet

www.uib.no

Hvorfor muntlig produksjon og interaksjon ?

- Mange lærere har ikke mer enn 30 studiepoeng
- Mange etterlyser muntlig kompetanse og faglig påfyll
- Mange etterlyser mer kulturkunnskap om de landene som snakker spansk, mer enn det som står i boken
- Elevene skal forberedes til muntlig eksamen

www.uib.no

Hvorfor muntlig produksjon og interaksjon? forts.

- Elevene på nivå 1 skal kunne
 - delta i enkle, spontane samtalesituasjoner
 - presentere ulike emner muntlig
 - gi uttrykk for egne meninger og følelser
 - kommunisere med forståelig uttale
 - tilpasse språkbruken i noen grad til ulike kommunikasjonssituasjoner
 - bruke tale- og lyttestrategier tilpasset formålet
- Elevene skal kunne oppnå kompetansemålene for språk, kultur og samfunn

www.uib.no

Hvorfor digital kompetanse?

- Elevene skal kunne
 - Bruke kommunikasjonsteknologi til samarbeid og møte med autentisk språk
 - Bruke digitale verktøy og andre hjelpemidler
- Digitale verktøy ikke kun PPT, men digitale ordbøker, MP3, Photo Story 3, Wiki, blogg, podcast, digitale comics, Webquest, læringsplattformer, osv
- Hvordan vurderer man elevproduktene?

www.uib.no

Hvorfor praksis i utlandet?

- For å kunne hjelpe eleven til
 - å samtale om dagligliv, personer og aktuelle hendelser i språkområdet
 - å sammenligne noen sider ved tradisjoner, skikker og levemåter i språkområdet
 - å samtale om språk og sider ved geografiske forhold i språkområdet
 - å gi uttrykk for opplevelser knyttet til språkområdets kultur

www.uib.no

Hvorfor praksis i utlandet? forts.

- Lærere etterlyser mer kunnskap om språkområdet og flere studiereiser.
- En studiereise der man kombinerer praksis i skolen, muntlig kunnskap og kultur (familie, dagligliv, tradisjoner, osv)

www.uib.no

Komponenter

- Didaktikk
- Muntlige ferdigheter
- Digitale ferdigheter

www.uib.no

Komponenter

- Didaktikk
- Muntlige ferdigheter
- Digitale ferdigheter

www.uib.no

Forelesninger

- I forelesningstimene blir språkdidaktiske problemstillinger introdusert. Temaene relateres til kompetansemålene i læreplanen og etterfølges av forslag til praktiske øvelser som studentene må sette i praksis på skolen. Egne opplegg presenteres i gruppeundervisningstimer.

Eks:

Tema: Bruk av IKT i undervisningen.

1. Bruke språkets alfabet og tegn samt kommunisere med forståelig uttale
2. Tekst forståelse (forskjellige sjangre/autentiske tekster)
3. Forstå og bruke tall i praktiske situasjoner
4. Vurdering av elevtekster/elevarbeid
5. Lytteforståelse (muntlige autentiske tekster: sanger, korte videoklipp)

www.uib.no

Gruppeundervisning

- Spontant interaksjon/muntlig produksjon på målspråket.
- Gruppetimene er forbeholdt presentasjon av undervisningsopplegg og deretter diskusjoner omkring fordeler og ulemper aktivitetene hadde. Spørsmål og diskusjon med medstudentene.
- Studentene er aktive i utarbeidelsen av egen "verktøykasse" av undervisningsopplegg.

www.uib.no

Samlinger

To samlinger i løpet av semesteret

1. Samling: workshop – ”verktøykasse” muntlige ferdigheter
 - **Photo Story** om skolelivet under oppholdet i utlandet.
 - Muntlige aktiviteter ved bruk av **lydfiler** (presentasjon, værmelding, intervju om TV-vaner)
2. Samling: workshop – ”verktøykasse” digitale ferdigheter
 - Arbeidsstasjoner med vekt på **interaksjon** (rollekort, bilder, spill, osv.) og **muntlig produksjon** (speed dating om turisme, om en kjendis, om din spansk familie, osv)

www.uib.no

Tur til Spania

- 1 uke i Spania (”skygging” av en spansk lærer) + 1 uke ”skygget” av en spansk lærer på studentens arbeidsplass
- Språkskole: muntlige aktiviteter i små grupper
- Kulturopplevelser
- Innkvartering i spanske familier

Obligatoriske oppgaver:

Photo story av oppholdet/skolelivet

Refleksjonsoppgave over undervisningsmetoder

www.uib.no

Eksamen

- 2 obligatoriske oppgaver som må være godkjent for å gå opp til eksamen:
- Photo story –muntlig + skriftlig refleksjonsoppgave om metode

Eksamen:

Del 1- skriftlig oppgave:

- et eget undervisningsopplegg: planlegges, gjennomføres og vurderes (må være bestått)

Del 2 - muntlig eksamen (evne til spontan muntlig interaksjon om språk kultur og samfunn)

Litteraturliste

- Tornberg, Ulrika. *Språkdidaktikk*. Fag og kultur, 2000
- Fremmedspråksenterets publikasjoner:

Eks:

Hansjordet, Ingunn. "Grammatikken i spanskfaget"

Heimark, Gunn Elin. "Praktisk tilnærming i fremmedspråkundervisningen"

Dypedahl, Magne. "Interkulturell kompetanse og kravet til språklæreren"

- Publikasjoner i Acta didactica
- ANPE – Publikasjoner Red ELE
- FIAPE – lenke til publikasjoner
- Læreplanen i fremmedspråk: Kunskapsløftet (LK06)
- Portofolio europeo de las lenguas (PEL)
- Portafolio europeo para profesores de lenguas (EPOSTL)

Litteraturliste

- Martínez Batzan, Alfonso, Dificultades y preocupaciones en la evaluación oral, revista marco ele.com, num 7, ISSN 1885-2211ISSN 1885-2211
<http://marcoele.com/num/7/evaluacion/02e3c09b3f12f7651/06.martinez.pdf>

Puig,Fuensanta, El marco común europeo de referencia y la evaluación, revista marco ele.com, num 7, ISSN 1885-2211ISSN 1885-2211
<http://marcoele.com/num/7/evaluacion/02e3c09b3f1061c41/08.puig.pdf>

JOAN-TOMÀS PUJOLÀ / VICENTA GONZÁLEZ
EL USO DEL PORTAFOLIO PARA LA AUTOEVALUACIÓN EN LA FORMACIÓN CONTINUA DEL PROFESOR,
revista marco ele.com, num 7, ISSN 1885-2211ISSN 1885-2211

http://marcoele.com/num/7/evaluacion/02e3c09b3f0ebec0c/09.pujola_gonzalez.pdf

ÓSCAR SOLER CANELA
DIFERENTES ENFOQUES DE LA EVALUACIÓN DE LENGUAS MEDIANTE TAREAS, revista marco ele.com,
num 7, ISSN 1885-2211ISSN 1885-2211
http://marcoele.com/num/7/evaluacion/02e3c09b3f0e9ae09/10.oscar_soler.pdf

Presisering av forskrift om underveis- og sluttvurdering

http://www.utdanningsdirektoratet.no/templates/udir/TM_Artikkel.aspx?id=3173&utskrift=1#

